

Kursplan för

Klinisk psykologi 1, 22.5 hp

Clinical Psychology 1, 22.5 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2009.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT09 , VT10 , VT11 , VT12 , VT13 , VT14 , VT15 , VT16 , VT17 , VT18 , VT20

Kurskod	2PS007
Kursens benämning	Klinisk psykologi 1
Hp	22.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Underkänd (U), godkänd (G) eller väl godkänd (VG)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnden för Psykologprogrammet
Datum för fastställande	2008-10-30
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2009

Särskild behörighet

Som tillträdeskrav till högre termin gäller att student får restera med högst 15 högskolepoäng från föregående termin och inga poäng får restera från terminer som föregått denna.

Mål

Moment 1 Samtals- och intervjumetodik 2 Efter genomgången kurs ska studenten kunna: -redogöra teoretiskt för centrala principer inom intervju- och samtalsmetodik (t.ex., öppna-slutna frågor, summering, spegling) -använda sig av dessa principer i rollspelsövningar som inbegriper både vardagliga och klientorienterade samtal -beskriva styrkor och svagheter vad gäller egna färdigheter inom samtalsmetodiken Moment 2 Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning. Efter kursen förväntas studenten kunna: -redogöra för och ge exempel på psykologiska (inklusive neuropsykologiska) tester för barn, ungdomar och vuxna. -beskriva olika psykologiska tests användbarhet och diskutera viktiga psykometriska egenskaper (t.ex. reliabilitet, validitet, normer) -diskutera testresultat utifrån kliniska, vetenskapliga och etiska aspekter. -genomföra begåvningsstest för barn (Wechsler Intelligence Scale for Children - fourth edition; WISC-IV) och förhålla sig till testresultatet kliniskt, vetenskapligt och etiskt. -beskriva principer för utlåtandeskrivning. -redogöra för etiska och juridiska avvägningar som styr testning samt utlåtandeskrivning Moment 3 Klinisk neuropsykologi 1 Efter avslutad kurs ska studenten kunna: -beskriva en integrerad neurobiologisk och psykologisk förklaringsmodell till neuropsykologiska problem. -definiera och beskriva specifika neuropsykologiska aspekter (t.ex., visuospatiala funktioner,

arbetsminnesförmåga) och relatera dessa till kunskap om olika problemområden (t.ex., stroke, epilepsi, hjärnskada). -övergripande redogöra för hur neuropsykologisk kunskap tillämpas i undersökning/diagnostik (t.ex., vid testning med WAIS-R eller WISC-IV), och behandling (t.ex., rehabiliteringsinsatser) med klienter Moment 4 Psykopatologi, psykiatriska diagnoser och behandling. Efter avslutad kurs ska studenten kunna: -redogöra för symptombild, diagnostiska kriterier och empiriskt baserad kunskap vid olika psykiatriska syndrom hos barn och vuxna (t.ex., ångestsyndrom, förstämningssyndrom). -orientera sig i det diagnostiska klassifikationssystemet Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders 4th. Edition (DSM-IV), dess uppbyggnad, ingående diagnoser, axlar, koder. -definiera och reflektera kring betydelsen av begreppet evidens i förhållande till klinisk psykologi, samt relatera detta till innebörden av begreppet beprövad erfarenhet. -redogöra för psykologiska teoribildningar (t.ex., inlärningspsykologisk, kognitiv, psykodynamisk) Kortfattat beskriva evidensbaserade interventioner vid vanligt förekommande psykiatriska syndrom och problemområden för barn och vuxna (t.ex., ångestsyndrom, förstämningssyndrom, beroendeproblematik). -beskriva och diskutera etiska överväganden och frågeställningar inom klinisk psykologi. -ge exempel på, definiera och kritiskt reflektera kring forskning, frågeställningar, forskningsdesign (t.ex., randomiserade kontrollerade studier), och begrepp (t.ex. power, statistisk/klinisk signifikans) som används inom området klinisk psykologi

Innehåll

Kursen ger en introduktion till området klinisk psykologi och förser studenten med grundläggande kunskap om samtals- och utredningsmetodik samt hur psykologer förhåller sig till och kommunicerar testresultat (utlåtandeskrivning). Inom ramen för den kliniska neuropsykologin integreras tidigare kursers kunskap om hjärnans utveckling och funktionell neuroanatomi med kunskapsläget om olika neuropsykologiska problemområden/syndrom. Dessutom ger kursen central kunskap om psykopatologi hos barn och vuxna, psykiatrisk diagnostisering, samt övergripande kunskap om olika teoretiska perspektiv (kognitivt, inlärningspsykologiskt, psykodynamiskt) och evidensen av interventioner baserade på dessa. Genomgående diskuteras etiska och juridiska aspekter relaterade till respektive kursmoment. Kursen är innehållsmässigt uppdelad i följande fyra moment: Moment 1: Samtals- och intervjumetodik 2, 1.5 hp. (Communication and interviewing skills 2) Kursen inleds med föreläsningar och diskussioner kring principer för samtals- och intervjumetodik samt för- och nackdelar med olika förhållningssätt. Exempel ges från såväl vardagliga och kliniska som forskningsrelaterade situationer. Studenterna får öva på övergripande principer i rollspel som inbegriper både vardagliga situationer och samtal inriktade på klientsituationer, samt hjälp med att reflektera kring professionell utveckling inom samtalsmetodiken. Moment 2: Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning, 4.5 hp. (Investigation methods and report writing) Inom ramen för detta moment får studenten genom föreläsningar, exemplifieringar och egna övningar bekanta sig med psykologiska (inklusive neuropsykologiska) tester för barn och vuxna. Syftet med kursmomentet är att studenten ska få en gedigen kunskap om utredningsförfarandet, vilka tester som finns till psykologens förfogande, principer för att bjuda tester, psykometriska aspekter (reliabilitet, validitet, normer), utlåtandeskrivning, etik, m.m. Studenten får också lära sig ett test mer ingående, WISC-IV, som är ett begåvningsstest för barn. Syftet är också att kursen ska hjälpa studenterna att reflektera kring utrednings- och testresultat. Moment 3: Klinisk neuropsykologi 1, 4.5 hp. (Clinical neuropsychology 1) I detta moment sammanfattas och vidareutvecklas tidigare förvärvade kunskap i kognitiv neurovetenskap och dess koppling till diagnoser med neuropsykologisk problembild. Kursen ger studenten en integrerad psykologisk/neurobiologisk förklaringsmodell till neuropsykologiska problem, och förståelse för hur sådan kunskap tillämpas i psykologiskt utrednings- och behandlingsarbete. Ett studiebesök görs på en neuropsykologisk utredningsenhet. Moment 4: Psykopatologi, psykiatriska diagnoser och behandling, 12 hp. (Psychopathology, psychiatric diagnoses and treatment) Kursen inleds med föreläsningar om allmän sjukdomslära. Därefter följer en introduktion till användande av ett diagnostiskt klassifikationssystem (DSM-IV) för att diagnosticera olika psykiatriska syndrom. Olika skolbildningar (psykodynamisk, kognitiv, inlärningspsykologisk teori/terapi) diskuteras och exemplifieras. Vidare introduceras studenten till begreppet evidens inom klinisk psykologi samt kliniska studier, forskningsdesign och metodik som används för att besvara kliniska frågeställningar. Teorier och empiriska behandlingsresultat rörande de viktigaste psykiatriska syndromen hos barn och ungdomar (t.ex., ångestsyndrom, förstämningssyndrom)

samt vuxna (t.ex., ångestsyndrom, förstämningssyndrom, ät- och sömnstörningar, schizofrena syndrom, personlighetsstörningar) gås igenom. Genomgående betonas ett evidensbaserat perspektiv som integrerar kognitions- och inlärningspsykologi med neurobiologi. Studenten får också sammanställa, problematisera och reflektera kring fakta om en psykiatrisk störning under ett grupparbete som resulterar i en kort skriftlig rapport. Syftet är att studenten ska ha tillgång till aktuell uppdaterad information om olika psykiatriska problemområden inför kommande kliniska psykologimoment på utbildningen. Under kursen gör studenten ett studiebesök vid en psykiatrisk mottagning. Genom studiebesöket förväntas studenten få exempel på professionellt förhållningssätt hos en psykolog avseende psykiatrisk/neuropsykologisk utredning och behandling och syftar till att integrera teoretisk och praktisk kunskap.

Samtals- och intervjumetodik 2, 1.5 hp

Betygsskala: GU

Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning, 4.5 hp

Betygsskala: VU

Klinisk neuropsykologi 1, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Psykopatologi, psykiatriska diagnoser och behandling, 12.0 hp

Betygsskala: VU

Arbetsformer

Arbetsformer Undervisningen består av lärarledda föreläsningar, filmer och diskussionsseminarier, övningsseminarier med rollspel, självskattning av egna färdigheter, samt studiebesök/auskultation på arbetsplats med psykologer som är verksamma inom området. Vidare utgörs undervisningen av ett grupparbete som syftar till att få studenten att utreda, undersöka och sammanställa information om psykiatrisk problematik, samt diskutera och reflektera kring denna information.

Examination

Moment 1: Studentens kunskap inom Samtals- och intervjumetodik 2 examineras genom 1) rollspelsövningar 2) skriftlig inlämningsuppgift På detta moment ges något av betygen Godkänd/Underkänd. För betyget Godkänd (G) krävs G på rollspelsövningarna och den skriftliga inlämningsuppgiften (examinationsuppgift 1 och 2). Moment 2: Studentens kunskap inom Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning examineras genom 1) presentation av psykologiska test samt genomförande av WISC-IV-testning 2) skriftlig inlämningsuppgift För betyget Väl Godkänd (VG) på moment 2 krävs G på WISC-testning (examinationsuppgift1) och VG på inlämningsuppgiften (examinationsuppgift 2). För betyget Godkänd (G) krävs G på WISC-testning (examinationsuppgift1) och G på inlämningsuppgiften (examinationsuppgift 2). Moment 3: Studentens kunskaper i Klinisk neuropsykologi 1 utvärderas genom 1) ett enskilt utredande, skriftligt arbete och muntlig redovisning av detta På detta enskilda arbete ges något av betygen G/U. Moment 4: Studentens teoretiska kunskaper inom området Psykopatologi, diagnostik av psykiatriska syndrom och behandling examineras genom: 1) en skriftlig tentamen i slutet av kursen 2) ett grupparbete som ska resultera i en kort rapport om ett psykiatriskt syndrom och evidensbaserad behandling för detta, samt muntlig redovisning av rapporten. För betyget Väl Godkänd (VG) på moment 4 krävs VG på examinationsuppgift1 och 2. För betyget Godkänd (G) krävs G på examinationsuppgift 1 och 2. För att bli godkänd på hela kursen krävs minst betyget G på alla examinationsuppgifter under momenten 1, 2, 3 och 4. För betyget Väl Godkänd på hela kursen krävs G på moment 1 och 3, samt VG på moment 2 och 4. För den student som inte

uppfyller kriterier för åtminstone Godkänd (G) ordnas omtentamenstillfälle och kompletterande inlämningsuppgifter i enlighet med KIs lokala riktlinjer

Övriga föreskrifter

Vissa seminarier och övningstillfällen är obligatoriska. Kursutvärdering sker enligt KI:s lokala riktlinjer. Resultat och eventuella åtgärder återförs till studenterna på kursweb.

Litteratur och övriga läromedel

Samtalsmetodik

Lindh, Gunnel; Lisper, Hans-Olof

Samtal för förändring

Furugren, Bo

Lund : Studentlitteratur, 1990 - 104 s.

ISBN:91-44-30091-3 LIBRIS-ID:7277778

[Sök i biblioteket](#)

D'Elia, Giacomo

Det kognitiva samtalet i vården

Stockholm : Natur och kultur, 2004 - 217, [1] s.

ISBN:91-27-09823-0 (inb.) LIBRIS-ID:9658766

[Sök i biblioteket](#)

Utredningsmetodik

Ek, Ulla; Linder, Susanne; Wetter, Ilse

Rätt & vett : om juridik och etik i psykologiskt arbete

Lund : Studentlitteratur, 2007 - 224 s.

ISBN:978-91-44-03573-4 LIBRIS-ID:10341879

[Sök i biblioteket](#)

Lezak, M.D.; Howieson, D.B.; Loring, D.W.

Neuropsychological Assessment

4. ed. : Oxford; New York : Oxford University Press, 2004 - xiv, 1016 s.

ISBN:0-19-511121-4 (cloth : alk. paper) LIBRIS-ID:9127656

(valda delar)

[Sök i biblioteket](#)

Selander, Ulla-Britt; Nyman, Håkan

Psykologutlåtanden och intyg

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2008 - 94 s.

ISBN:978-91-44-04779-9 LIBRIS-ID:10920306

[Sök i biblioteket](#)

Smedler, Ann-Charlotte

Att testa barn : om testmetoder i barnpsykologiska utredningar

Hägersten : Psykologiförl., 1993 - 142 s.

ISBN:91-7418-189-0 (inb.) LIBRIS-ID:7641271

Slut på förlaget: Uppkopierad upplaga finns att köpa på sekretariatet

[Sök i biblioteket](#)

Testmanualer (finns för utlåning)

Klinisk Neuropsykologi 1

Fysiologi

Lännergren, Jan

3., [uppdaterade] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2005 - 310 s.

ISBN:91-44-03803-8 LIBRIS-ID:9818662

[Sök i biblioteket](#)

Lezak, M.D.; Howieson, D.B.; Loring, D.W.

Neuropsychological Assessment

4. ed. : Oxford; New York : Oxford University Press, 2004 - xiv, 1016 s.

ISBN:0-19-511121-4 (cloth : alk. paper) LIBRIS-ID:9127656

(valda delar)

[Sök i biblioteket](#)

Nyman, Håkan; Bartfai, Aniko

Klinisk neuropsykologi

Lund : Studentlitteratur, 2000 - 363 s.

ISBN:91-44-01328-0 LIBRIS-ID:8352896

[Sök i biblioteket](#)

Psykopatologi, psykiatrisk diagnostik och behandling

Baldwin, John D.; Baldwin, Janice I.

Behavior principles in everyday life

4. ed. : Upper Saddle River, N.J. : Prentice Hall, cop. 2001 - viii, 407 p.

ISBN:0-13-087376-4 (hft.) LIBRIS-ID:8275497

[Sök i biblioteket](#)

Morrison, James

Psykiska symtom med medicinska orsaker

Zetterström, Gun

Lund : Studentlitteratur, 2001 - 254 s.

ISBN:91-44-01848-7 LIBRIS-ID:8353098

(Examineras på kursen i Hälsopsykologi)

[Sök i biblioteket](#)

Butcher, James Neal; Mineka, Susan; Hooley, Jill M

Abnormal psychology

13th ed. : Boston ; a London : Pearson/Allyn and Bacon, c2007 - xxxi, 668 p. , (various pagings).

ISBN:978-0-205-45942-1 (cased) LIBRIS-ID:10862217

[Sök i biblioteket](#)

Kåver, Anna

KBT i utveckling : en introduktion till kognitiv beteendeterapi

Stockholm : Natur och kultur, 2006 - 367, [1] s.

ISBN:91-27-10893-7 (inb.) LIBRIS-ID:10098680

[Sök i biblioteket](#)

Lundh, Lars-Gunnar; Eriksson, Bengt

Psykoterapins skolbildningar

Lund : Studentlitteratur, 1994 - 248 s.

ISBN:91-44-47011-8 LIBRIS-ID:7279079

[Sök i biblioteket](#)

Herlofson, Jörgen; Landqvist, Mats

MINI-D IV. diagnostiska kriterier enligt DSM-IV-TR.

Danderyd : Pilgrim Press, 2002 - 311 s.

ISBN:91-973050-9-x

[Sök i biblioteket](#)

Oatley, Keith; Dacher, Keltner; Jenkins, Jennifer M.

Understanding emotions

2. ed. : Malden, Mass. : Blackwell, 2006 - xxvi, 508 s.

ISBN:1-4051-3103--9 (hft) LIBRIS-ID:10097003

(Från tidigare kurs, valda kapitel 12,13,14)

[Sök i biblioteket](#)

Ramnerö, Jonas; Törneke, Niklas

Beteendets ABC : en introduktion till behavioristisk psykoterapi

Lund : Studentlitteratur, 2006 - 249 s.

ISBN:91-44-04374-0 LIBRIS-ID:10082183

[Sök i biblioteket](#)

Öst, Lars-Göran

Kognitiv beteendeterapi inom psykiatrin

Stockholm : Natur och kultur, 2006 - 288 s.

ISBN:91-27-10947-X (inb.) LIBRIS-ID:9989145

(Valda kapitel;återkommer på senare kurser)

[Sök i biblioteket](#)

Ytterligare artiklar/material enligt anvisning.